

fit terminis, quæ adeo gloriosis & proficuis, non impiis aut absurdis transigi debet actionibus. Mors ultima rerum linea: vivimus, ut moriamur, morimur, ut vivamus. Necessæ est, ut cum Davide in *Ps. XC. 12.* quotidie exclamemus: Numerare dies nostros ita doce nos, ut inducamus animum sapientem.

An genus
humanum
magis ad pa-
cem ac bel-
lum inclinet?

§. V. Cum igitur, quotidianâ teste experientia, tam corruptus tamque desperatus generis humani sit status, ardua seculi & nostri & superioris *JC*tos divexat quæstio, an genus humanum magis ad pacem seu amorem, an bellum inclinet? Equidem summi præstantissimi que rerum moralium restau- ratores, *Grotius* & *Hobbesius*, e diametro quasi sibi contrariari videntur, illo pro pace, hoc pro bello militante, ille in socie- tatis, quæ pacem & amorem appetit, custodia, hic in mutuo metu præsidium quærit. Uterque non minimos sententiæ suæ patronos adinvenit, neuter tamen rem omnem exhaurit. Quærunt & anhelant mortales, si non omnes, tamen multi, pacem & amorem. Quærunt vicissim, & omni conatu affe- ctant plures, ambitioni & avaritiæ deditissimi, bellum tum privatum tum publicum. Imo & ipsi pacati, quam pacati etiam sint, præsidium sibi contra malevolos, communia socie- tatis humanæ vincula dissolventes, & illibata tranquillitatis munimenta perrumpentes, quærere debebant. Paucis, ge- nus humanum quidem ad pacem & amorem, magis tamen ad bellum inclinat; & sic ingentem heic deprehendimus mixturam, ubi malitia hominum, ex corrupto lapsoque ho- minis statu & peccato originis proveniens, communiter im- perare, & ubicunque vires suas exerere solet, indeque prin- cipium Hobbesianum, a mutuo metu desumtum, frequentis- simum quidem, sed universale non est: Qua enim fronte di- citur: Homo homini diabolus, eâdem fronte, cæteris pari- bus, regeri potest, homo homini existit Deus, utilitatem tum propriam tum proximi quæsiturus. Illud pariter Hob- besianum dogma, quando jus omnium in omnia statuit, me-